

Nincs javítási lehet?ség!

2022 február 15. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Ma már a hiteles ember a fontos, nem az ideológia – avagy: mi dönt április 3-án?

A politológiában lassan közhellyé válik az a megállapítás, hogy a politikai küzdelem perszonalifikálódott, vagyis a személyek, a karakterek váltak a meghatározókká a nagy, elvont eszmékkel, az ideológiákkal szemben. Miért van ez így, s ha így van, mit jelent ez április 3-a szempontjából? Ki nyerheti a választásokat?

Ennek oka végtelenül egyszerű: a nagy ideológiák sorban lejáratódtak, hitelüket veszítették. Nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, a gyakorlatban végül – így vagy úgy, de – csúdot mondtak.

Vegyük sorra a legfontosabbakat, amelyek a XIX–XX. században keletkeztek.

Az első a Marx és Engels által kidolgozott kommunista ideológia volt, amelynek megvalósítására (a globális pénzügyi segítségével) először Lenin és Trockij, majd őket követve Sztálin vállalkozott. Marxék még világforradalomban gondolkodtak, Leninnek és Sztálinnak azonban már el kellett fogadniuk a kényszerű valóságot, hogy Nagy Háború idejére oda, a munkások nem fordultak szembe mindenütt a világon a hazájukkal és a nemzetükkel, a világ proletárjai nem egyesültek, így egyetlen országban kellett a kommunizmus „kísértetét” formába önteni, méghozzá a Szovjetunióban. Később, a második világháború után más országok is csatlakoztak a „kísértet” – egyben kísérlethez: Kína, Laosz, Kambodzsa, Vietnam, Észak-Korea, illetve kényszerűen a közép- és kelet-európai csatlós államok.

A végeredmény gyalázatos lett: francia szerzők által 1997-ben írt, s nagy port felvert A kommunizmus fekete könyve beszámolt arról, hogy ezeket a totalitárius rendszereket az erők, a tömeggyilkosság, az önkény, az emberiség elleni bántottak sora jellemezte, amelynek „eredményeképpen” mintegy százmillió ember halt meg ezekben az országokban.

De a marxista kommunizmus „lajtosabb” változata, a szocializmus sem volt éppen sikeres. Egyes kelet- és közép-európai országok egy idő után engedtek a rendszer szorításából – például 1956 hatására Magyarország –, ám éppen a „puhának” nevezett Kádár-rendszer bizonyította be néhány évtized alatt, hogy ha kíméletesebb is, mint elődje, semmivel sem életképebb. A kommunizmus a brutális erők és kegyetlenség okán, a szocializmus pedig a szabadság, hatékonyság és versenyképesség hiányában vált életképtelenné. Így a XX. század végére a szélsőbalos ideológia elveszítette relevanciáját.

A politikai paletta másik végén megjelenő ideológia, a náciizmus-fasizmus már hamarabb látványos kudarcot szenvedett, legyőzött a második világháborúban. Ez is totalitárius, kollektivistá ideológia volt, amelyik azonban nem a gazdaságilag elnyomott munkásság osztályhatalmára akarta felépíteni kártyavárát, hanem a faji felsőbbrendűség gondolatára, a „tisztá fajú árja” uralmára, amelyik megteremti Európában a harmadik birodalmat, totális germán vezetéssel.

Tehát a hagyományos fogalmakkal élve a szélsőbaloldali és szélsőjobboldali ideológiák a XX. század végére kihunytak, elvileg senki nem kívánja ezeket újraéleszteni a XXI. században.

Megmaradtak azonban a második világháború végétől kezdve az utóbbi évtizedekig a „méréselt”, demokratikus alapokat és az emberi jogokat, a jogállamiság elveit tiszteletben tartó ideológiák, mint például a szociáldemokrácia, a szociálliberalizmus, más oldalon a kereszténydemokrácia és a konzervatív irányzatok, valamint egyéb, a demokrácia keretei között megjelenő agrárius, vallási, zöld-, etnikai, nemzeti-nacionalista áramlatok. A háború utáni Nyugat-Európában első sorban a kereszténydemokrata és a szociáldemokrata nagy pártok közötti választási és kormányzási verseny, a kettejük közötti váltógazdálkodás jellemezte a politikai versenyt.

Ezekben az évtizedekben hol a szociáldemokrata, hol a keresztény-konzervatív kormányok gazdaságpolitikája hozott kisebb-nagyobb sikereket, jólétet vagy visszaeséseket, a két irányzat közötti legnagyobb különbséget nagyjából az jelentette, hogy melyikük helyezte kisebb vagy nagyobb súlyt a piacra és az államra, a külföldi, illetve a hazai tőkére, a neoliberais, szabadpiaci hatásokra (a „láthatatlan kézre”, amely mindent megold), illetve az állami beavatkozásokra, beruházásokra, a szociális rendszerek mekötdetésére, a piac ellensúlyozására stb.

Másképpen szólva: a hidegháború ideje alatt a kapitalizmus liberálisabb vagy szociálisabb változatai között lehet választani. Nos, ezt a második ideológiai korszakot törte meg végképp a 2008-as globális pénzügyi, majd ebből kibontakozó gazdasági válság, amely az Egyesült Államokból indult ki, de végigsöpört Európán és a világ számos

részén is. Kiderült, hogy az egyéni profithajzásra épül? kapitalista rendszer, amely közben globálissá vált, sebezhető, válságba sodorható, vagyis mint ideológia ugyancsak megbukott. A kapitalizmusra azóta leginkább Churchillnek a demokráciával kapcsolatos mondását lehetne parafrázálni, amely szerint sokféle gazdasági rendszert kipróbáltak már, ezek közül a kapitalizmus az egyik, amelyik ugyan tele van hibákkal és problémákkal, de az összes többi gazdasági rendszer még ennél is rosszabbnak bizonyult.

A felismerés óta eltelt idestova tizennégy év. Mi következik mindebből? Egy lényeges felismerés, ami az egész nyugati világot átjárta már: a globálissá vált gazdaság és piac működése valójában kiszámíthatatlanná és áttekinthetetlené vált, az újra és újra – más és más okokból felbukkanó – válságok elkerülhetetlenek, szinte törvényszerűen következnek be, ebből következzen az újabb és újabb válságokat mindig ott és akkor, konkrét helyzetelemzéssel, felismerésekkel, konkrét megoldásokkal lehet csak orvosolni – a következő válságig. Ez pedig azt jelenti, hogy a XXI. század elejére a mérsékelt ideológiák kora is lejárt, s átadta a helyét valami olyannak, ami a dolgok alfája és ómegája: az embernek, a karakternek, a vezető személyiségének.

Ideológia helyett tehát az ember vált a megoldássá. Az államférfi, aki nem ideológiákban, nem „sémákban” gondolkodik, hanem a konkrét kihívásokra próbál tapasztalatai és a legjobb tudása szerint válaszolni. A kormányfő?, a pártvezető?, a miniszterelnök-jelölt a személyiségének súlyával, ítélő- és cselekvőképességével, pragmatizmusával teszi önmagát hitelessé a választópolgárok számára.

Vagyis

a hiteles vezető nem ideológiát mutat fel, hanem értékeket. Értékeket, amelyekből meg lehet ítélni, hogy adott helyzetekben, adott kihívásokra milyen típusú válaszokat adna, ha ő vezetné a kormányzatot. De ezeket az értékeket a politikus személyisége, pályafutása, tevékenysége hitelesíti.

Ha a politikus és pártja nem úgy cselekszik, ahogy az általa hangoztatott értékekből következne, akkor az értékek frázisokká, sőt hazugságokká válnak.

És itt hadd áruljak el valamit! Éppen tíz éve annak, hogy a 2012. januári békemenet után februárban Brüsszelbe készültem, hogy a CÖF-öt képviselve felszólaljak az Európai Parlament híres-hírhedt LIBE-bizottságában, ahol talán először került sor vitára a magyar demokrácia és a civil társadalom helyzetéről. Az elutazásom előtti napon egy fogadáson volt alkalmam Orbán Viktort megkérdezni arról – aki már túl volt egy nagy EP-vitán, ahol Magyarországot sikeresen védte –, hogy mit tanácsol, mire érdemes egy ilyen felszólalás alkalmával a hangsúlyt helyezni. Felvettem, hogy a hitelesség az, ami talán a legjobban hat az ott ülő képviselőkre. Ő erre így felelt: ez is benne van, de ennél mélyebb dologról van szó, méghozzá az azonosulásról. Arról, mondta, hogy aki ott felszólal, arról érződik és „lejön”, hogy számára a mondandója belső dolog; amiről beszél, az nem egy téma számára, amiből felkészült, hanem az ő maga, ő azzal azonos – s ebből már természetes módon következik a hitelesség.

Nos, ebből a szemszögből nézzük meg, hogy milyen személyiség Gyurcsány Ferenc, Márki-Zay Péter vagy Karácsony Gergely, illetve milyen személyiség Orbán Viktor, de említhetném Szijjártó Pétert, Varga Juditot és másokat is a kormányból. Ki az, akiről elhihet?, hogy azonos azokkal az értékekkel, amiket mond, ki az, akiről elhiszi a választó, hogy bármilyen válság is jöjjön és bármilyen új kihívás jelenjen meg, az értékei alapján pontosan tudni fogja, hogy mit kell tennie, mit és kiket kell képviselnie és védenie, milyen lépéseket kell tennie a bel- és külpolitikában, a bonyolult geopolitikai játszmák közötti közepén.

Márki-Zay, Gyurcsány, Karácsony vagy Orbán, Szijjártó, Varga – ma már felmérések is bizonyítják, tehát nem lehet kérdés, hogy ki számít hitelesnek és „önazonosnak” a választók számára.

És végül is én hiszek abban, hogy nem igazolódik be Bereményi Géza és Cseh Tamás aggódása a Demokrácia című dalban még 1998-ból: „Egy választás, mely sorsdöntő, / mert vissza nem vonható. / Tűled úgy félek, hogy elrontod, / te marha magyar szavazó.”

Hát nem, nem rontod el, magyar szavazó!

Fricz Tamás

A szerző politológus, az Alapjogokért Központ kutatási tanácsadója

www.magyar nemzet.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló